

ΘΕΟΛΟΓΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Χάρισμα καὶ Θεσμός II

Τόμος 88 • Τεύχος 3^ο • Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2017

ΘΕΟΛΟΓΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Βραβείον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Ἐκδίδεται προνοία
τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Ἱερωνίμου

Ἰδιοκτησία τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωπόυ κ. Κύριλλος
Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:

Ἀλέξανδρος Κατσιάρας

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΕΤΟΥΣ ΘΗΤΕΙΑΣ (2017-18):

Σεβ. Μητροπολίτης Λαγκαδά, Λητῆς καὶ Ἱερωνίμης κ. Ἰωάννης·
Ἀρχιμ. Γρηγόριος Παπαθωμᾶς, Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α·
Πρωτοπρ. Βασίλειος Καλλιαζμάνης, Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ·
Κωνσταντῖνος Λιάκουρας, Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α·
Παναγιώτης Σκαλτσῆς, Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ·
Βασίλειος Τσίγκος, Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ·
Ειρήνη Χριστινάκη, Ἐπίκ. Καθηγήτρια Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:

Ἐμμανουήλ Πλούσος, Δρ. Κλασικῆς Φιλολογίας

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Νικόλαος Δρασιέλλας, Μ.Θ.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΜΟΝΙΜΩΝ ΣΤΗΛΩΝ ΤΕΥΧΟΥΣ:

Δ. Κερμιδάς, Ν. Κουρμένος, Γ. Μανώλης

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21 Ἀθήνα – Τηλ.: 210.7272288, Fax: 210.7272251

Ἴστοσελίδα: <http://www.ecclesia.gr/theologia>

Διεύθυνση ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου (e-mail): theologia@ecclesia.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ: Παναγιώτης Γλιάτας

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ:

Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Ἐπιθεώρησης Τυπογραφείου: Χρήστος Κωβαῖος, Πρωτομαρτίου 3, Κρυονερί Ἀττικῆς

ΘΕΟΛΟΓΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Χάρισμα και Θεσμός II

Τόμος 88, Τεύχος 3°, Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2017

ΘΕΟΛΟΓΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τόμος 88, Τεύχος 3°, Σεπτέμβριος - Ίούnius 2017

Χάρισμα και Θεσμός II

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ, <i>Τὰ χαρισματικά και τὰ κανονικά ὄρια τῆς Ἐκκλησίας ἡγουν Πεντηκοστή και θεία Εὐχαριστία.....</i>	5
ΒΛΑΣΙΟΥ ΙΩ. ΦΕΙΔΑ, <i>Χάρισμα και Ἱερωσύνη ὑπὸ μία ἐκκλησιολογική προοπτική</i>	43
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΑΡΤΖΕΛΟΥ, <i>Ἐκκλησιολογία, Πνευματολογία και Πνευματικότητα στην Ὁρθόδοξη Παράδοση.....</i>	73
ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΕΡΕΖΗ - ΛΥΔΙΑΣ ΠΕΤΡΙΔΟΥ, <i>Ἡ ὄντολογία τῆς «θείας χάριτος» και ὁ ἐκκλησιαστικός ἱεραρχικός «θεσμός» στὸν Διονύσιο τὸν Ἀρεοπαγίτη.....</i>	85
Κ. ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΥ, <i>«Θεσμός και Χάρισμα ἐξ ἐπόψεως Κοινωνιολογίας τοῦ Χριστιανισμοῦ».....</i>	119
ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΝΤ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, <i>Οἱ θεολογικές ἀντιπαραθέσεις τοῦ Ζ' αἰῶνα και τὸ περὶ συνόδου ἐρώτημα.....</i>	135
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΛΑΝΤΗ, <i>Ἡ προτεσταντική ἐκκλησιολογία μεταξὺ χαρίσματος και θεσμοῦ.....</i>	155
ΚΟΣΜΑ ΜΠΟΣΚΟΒΙΤΣ, <i>Χάρισμα και θεσμός: τὰ ὄρια τῆς θεσμολογικῆς προσέγγισης.....</i>	171

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, <i>Θεσμός και χάρισμα στην Κοπτική Ἐκκλησία κατὰ τὴ διάρκεια τῆς πατριαρχικῆς θητείας τοῦ Πατριάρχου Shepouda Γ' (1971-2012 μ.Χ.)</i>	185
ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΝΤΑΛΙΑΝΗ, <i>Ἀπὸ τὸν μονοθεϊσμὸ στὴν πολιτικὴ; Μία ἄλλη πρόταση γιὰ τὸ Β' Βασ. 5,15</i>	203
ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ Γ. ΓΚΟΡΑΝΗ, <i>Σημειολογία καὶ συμβολισμοὶ ἐκκλησιαστικῶν δωρεῶν στὸν σλαβικὸ κόσμον: μοναχὴ Εὐφημία κατὰ κόσμον Γιέλενα Μρνιαβτσεβιτς - 14^{ος} αἰώνας</i>	225
ΙΔΙΟΜΕΛΑ	
ΔΗΜΗΤΡΗ Β. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ, <i>Ἡ προφητικὴ ἀγωνία τοῦ Φ. Μ. Ντοστογιέφσκι</i>	241
ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ.....	263
ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ.....	273
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ.....	279
ΒΙΒΛΙΟΣΤΑΣΙΟΝ.....	285
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΑΝΑΛΟΓΙΟΝ.....	295

ΕΠΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΗ:

- Τεῦχος 4ο (2017): *Ποικίλης ὕλης*
Τεῦχος 1ο (2018): *Σχέσεις Ἐκκλησίας - Πολιτείας*
Τεῦχος 2ο (2018): *Ποικίλης ὕλης*